

Datum: 03.03.2015 10:51

Medij: www.blic.rs

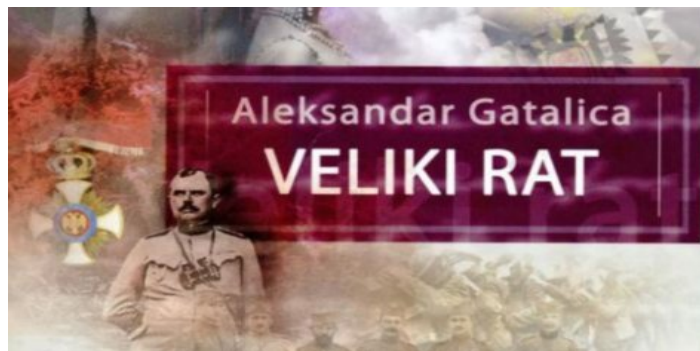
Link: <http://www.blic.rs/Kultura/Vesti/539273/Knjizevno-vece-Aleksandra-Gatalice-u-Etnografskom-muzeju>

Autori: Blic

Teme: Etnografski muzej Srbije

Naslov: Književno veče Aleksandra Gatalice u Etnografskom muzeju

356

U Etnografskom muzeju u Beogradu održaće 4. marta u 19 časova književnik Aleksandar Gatalica, govoriće na temu "Neumrli glasovi svedoka u romanu Veliki rat". Ovo književno veče je deo pratećeg programa izložbe "Veliki rat i mali čovek", autorki: Vesne Bižić-Omčikus, dr Vesne Marjanović, Mirjane Kraguljac-Ilić MA, mr Tatjane Mikulić i Jelene Tucaković MA.

Datum: 03.03.2015 10:51

Medij: www.vesti-online.com

Link: <http://vesti-online.com/Vesti/Drustvo/475548/Dzemperi-koji-su-osvojili-svet>

Autori:

Teme: Etnografski muzej Srbije

Naslov: Džemperi koji su osvojili svet

2015

Etnolog Bosiljka Bosa Rosić penzionerske dane provodi na Palisadu, na Jevrejskom brdu koje je od centra Zlatibora udaljeno oko dva kilometra. Okružena je knjigama, neprestano radi kao da je na početku radnog veka. Vitalna i energična stalno je u poslu, čita, piše, putuje. Nikad nije bez posla, a nedavno je dobila i krunu svoga rada - Vukovu nagradu. M. Stanimirović

Muzej Staro selo

- Za svoj nesebičan rad na polju kulture dobila sam brojna priznanja. Dobitnik sam i međunarodne Masarikove nagrade, ali Vukova nagrada mi je baš prijala. Odrasla sam u epskom kraju, otac mi je bio guslar, i sa dobijanjem Vukove nagrade moglo bi se reći da se na najlepší mogući način zaokružio moj dosadašnji rad - priča Bosa.

Kada je 1966. godine posle završetka srednje škole iz rodnih Branešaca pošla u Sirogojno, jer roditelji nisu mogli da je školuju, nije ni slutila kakav je život čeka. Prvi susret sa zaostalim i zabitim zlatiborskim selom nije bio nimalo bajkovit.

Pop spasilac

- Iz mog rodnog sela koje je bilo blizu puteva za Užice, Čajetinu, Zlatibor došla sam u selo u kome nije bilo ni struje, ni telefona. Pomislila sam da je tu kraj sveta. Kuće su bile razbacane po brdima, u selu su postojali škola, crkva, kafana. Posao sam dobila preko veze, radila sam kao službenik u zemljirođničkoj zadruzi. Kasnije sam prešla u pogon domaće radinosti koji je radio u okviru zemljirođničke zadruge koju je osnovala Dobrila Smiljanić. Radili smo dobro, proizvodili smo džempere koje smo isporučivali Narodnoj radinosti u Beogradu. Posao se širio neverovatnom brzinom. Džempere je radilo oko 2.000 pletilja. Pripojili smo se beogradskom Ineksu, a u prodaju naših proizvoda uključio se Jugoeksport, u to vreme jedna od najpoznatijih firmi. Naši džemperi koje je kreirala Dobrila Smiljanić postali su pravi svetski hit. Bili su traženi u najvećim svetskim metropolama. Dobrila je 1977. godine dobila prestižnu evropsku nagradu, priznanje za doprinos visokoj modi Evrope - priseća se sagovornica "Vesti".

Lična arhiva

Datum: 03.03.2015 10:51

Medij: www.vesti-online.com

Link: <http://vesti-online.com/Vesti/Drustvo/475548/Dzemperi-koji-su-osvojili-svet>

Autori:

Teme: Etnografski muzej Srbije

Naslov: Džemperi koji su osvojili svet

2967

Bosiljka i Dobrica Ćosić

U tom periodu Bosa radi i kao finansijski službenik, ispisuje naloge za isplatu pletiljama, organizuje modne revije, kulturne manifestacije, radi i kao kafe kuvarica i manekenka.

Zahvaljujući novinaru Žiki Živuloviću Serafimu pročitala je knjigu Džejmsa Džordža Frejzera "Zlatna grana" i umesto prvobitne želje da upiše istoriju umetnosti sedamdesetih godina prošlog veka vanredno upisuje etnologiju. Završetkom fakulteta otvara novu stranicu svoga životnog puta.

Kuma pletilja

Muzej Staro selo dobio je ime zahvaljujući pletilji, baki Ljubinki Matović.

- Jednog dana sretnem u Sirogojnu baku Ljubinku Matović i pitam je gde je bila, a ona mi odgovori: "U onom tvom starom selu." Zabeležim to što mi je kazala i kasnije predložim da se muzej tako zove i to je prihvaćeno - kaže Bosa kojoj se nikako ne dopada kada muzej zovu etno-selo.

- Na predlog Živote Markovića, višegodišnjeg direktora užičkog Narodnog muzeja, da u Sirogojnu postavimo nekoliko drvenih kuća-brvnara u kojima bi muškarci pravili suvenire, ostvarujemo projekat po kome će Sirogojno ponovo zadiviti svet. Formiran je tim za izradu idejnog projekta muzeja na otvorenom. Sa arhitektom Rankom i Zlatiborcem Šuljagom prepešačila je zlatiborska sela u potrazi za brvnarama. Nije bilo nimalo lako započeti posao privesti kraju, jer oštromni zlatiborski seljaci imali su svoju računaljku i računicu pa je cenkanje i nadmudrivanje dugo potrajalo. I kad je kupljeno četrdesetak brvnara za jedinstven i prvi Muzej narodnog graditeljstva pojavio se problem gde brvnare postaviti. Seljaci nisu hteli da prodaju zemlju ni za dukate da su im ponudili, pa je u pomoć priskočio pop Mišo, sin poznatog zlatiborskog prote Smiljanića. Dao je deo crkvenog poseda, a zauzvrat mu je napravljena trpezarija.

Šarena sela

Na prostoru od pet hektara napravljen je muzej pod otvorenim nebom, od centra Zlatibora udaljen 26 kilometara. Formirane su dve muzejske celine, u dve zlatiborske okućnice. Prvu čine kuće s kraja 19. i početka 20. veka, a drugu čine kuće kojima je promenjena namena.

Prilagođene su turističkim potrebama, tu je prodavnica suvenira, krčma, apartmani. Muzej je dobio status spomenika od izuzetnog značaja za kulturu srpskog naroda i njega je do sada posetilo milione turista iz zemlje i sveta.

Pored izgradnje muzejske postavke u Sirogojnu Bosa je proučavala narodno graditeljstvo, običaje srpskog naroda, a prelaskom u užički Narodni muzej počinje da piše i knjige. Stručnoj i drugoj javnosti poznata su njena dela - "Šarena sela", za koju je dobila Masarikovu nagradu, i knjiga "Pomenici na kamenu", posvećena ustanicima iz Prvog srpskog ustanka.

U muzeju je radila na zaštiti crkava na području užičkog kraja i proučavanju spomenika iz turskog vremena. Značajan doprinos srpskoj kulturi dala je beležeći spomenike van granica Srbije. U Rumuniji je zabeležila 20.000 nadgrobničkih spomenika. Bila je u Albaniji i Mađarskoj na istom zadatku.

Idejni tvorci

Datum: 03.03.2015 10:51

Medij: www.vesti-online.com

Link: <http://vesti-online.com/Vesti/Drustvo/475548/Dzemperi-koji-su-osvojili-svet>

Autori:

Teme: Etnografski muzej Srbije

Naslov: Džemperi koji su osvojili svet

803

U timu za izradu idejnog projekta muzeja na otvorenom bili su doktor Dušan Drljača iz Etnografskog instituta SANU, doktor Nikola Pantelić iz Etnografskog muzeja iz Beograda, arhitekta Ranko Findrik iz Republičkog zavoda za zaštitu spomenika kulture i etnolog Bosa Rosić ispred Sirogojna. Staro selo danas ima oko 50 objekata i preko 1.500 eksponata koji prikazuju stambenu kulturu i svakodnevicu dinarske regije u 19. i početkom 20. veka.

Planira da obiđe severnu Italiju, gde bi obišla poznato srpsko groblje u Trstu. U planu joj je izdavanje monografije o srpskom narodu u Rumuniji i još mnogo toga. Za neumornu Bosu nema predaha. Ono što je Bosa izvezla, čuvajući i negujući srpsku tradiciju u Sirogojnu, poznato je širom sveta. A Sirogojno je samo jedan kamačak u njenom bogatom životnom mozaiku.